

[Förord 7](#)

[Från agrarland till industrination 11](#)

[Jordbruksbefolkningen minskar 14](#)

[Industrisamhällets jordbrukshistoria 15](#)

[JORDBRUKARNA I SAMHÄLLET](#)

[Bonden 21](#)

[Bönderna på väg in i industrisamhället 24](#)

[Jordbrukarna och deras gårdar 30](#)

[Små och stora gårdar 33](#)

[Ett småbrukarland 36](#)

[Hushåll och arbetsfördelning 38](#)

[Bondgården 38](#)

[Arbetsfördelningen på bondgården 48](#)

[Arbetsfördelningen i småbrukarhushållen 59](#)

[Godsens folk och arbetsorganisation 61](#)

[Tillfällig arbetskraft 73](#)

["Flykten" från jordbruket 76](#)

[Emigrationen 76](#)

[Från jordbruk till industri 79](#)

[Födelsealen sjunker 80](#)

[Den regionala bilden av folkminskningen 81](#)

[Det kommersiella jordbruket 84](#)

[Industrialisering och urbanisering 85](#)

[Nya lokala marknader 86](#)

[Storstadens marknad 87](#)

[Nya matvanor 89](#)

[Den internationella marknaden 93](#)

[Transportrevolutionen 94](#)

[1880-talets jordbrukskris 96](#)

[Från havre till smör 99](#)

[Bönderna i politiken 109](#)

[Politiken på lokal nivå 109](#)

[Bönderna och de stora samhällsfrågorna 111](#)

[Bondeförbundet bildas 119](#)

[Eget hem och egen torva 121](#)

[Jordbrukspolitikens frågor 122](#)

[Norrland - "framtidlandet" 123](#)

[Egnahemsfrågan 127](#)

[Småbrukspolitik under mellankrigstiden 135](#)

[Administration, forskning och utbildning 142](#)

[Lantbruksakademien 142](#)

[Hushållningssällskapen 142](#)

[Forskning, försök och högre utbildning 145](#)

[Den lägre lantbruksutbildningen - lantbruksskolorna 149](#)

[Från krig till krig - ett jordbruk i kris 157](#)

[Livsmedelsförsörjning och jordbruksekonomi under första världskriget 157](#)

[Ett inte så glatt 1920-tal 162](#)

[Nya organisationer och ny politik 163](#)

[Krisen och jordbruksregleringarna 171](#)

[Återhämtningen 179](#)

[Folkförsörjning och jordbruksreglering under andra världskriget 181](#)

[Krispolitiken, organisationerna och framtiden 186](#)

[MARK OCH HUSDJUR, TEKNIK OCH ARBETE 189](#)

[Åker och äng 191](#)

[Åkerns tillväxt och ängens tillbakagång 192](#)

[Den norrländska odlingsexpansionen 194](#)

[Sjösänkning, torrläggning och mossodling 194](#)

[Växelbruk och växtföljder](#)

[Växtodlingen 203](#)

[Åkerns grödor 203](#)

[Trädgårdarnas växter 210](#)

[Ett intensivare jordbruk med större skördar 211](#)

[Husdjuren 226](#)

[Djurhållningens systemskiftet 227](#)

[Husdjursaveln 241](#)

[Antalet husdjur 242](#)

[Arbetsdjuren - oxar och hästar](#)

[Korna 249](#)

[Småkreaturen 253](#)

[Renskötseln 257](#)

[Produktionen av mjölk, kött och ägg 258](#)

[Jordbruksteknik och mekanisering 262](#)

[Jordbearbetning 262](#)

[Såmaskiner och sådd 272](#)

[Slätter och höbärgning 274](#)

[Sädens skörd och bärgning 278](#)

[Tröskning och rensning 281](#)

[Mjölkningsmaskinen 285](#)

[Från oxe och häst till el och traktor 288](#)

[Teknikomvandlingens drivkrafter 295](#)

[Att sänka kostnaderna 295](#)

[Att spara arbete för att öka produktionen 298](#)

[Finansieringen av teknikomvandlingen 301](#)

[Tekniskt efterblivna småbruk? 303](#)

[Maskinsamverkan och körbyte 305](#)

[Det förändrade arbetet 307](#)

[Kvinnorna i jordbruket 310](#)

[Varför lämnade kvinnorna jordbruket? 313](#)

[INDUSTRISAMHÄLLETETS JORDBRUK 321](#)

[Blandjordbrukets gårdar 322](#)

[Små och stora gårdars produktion 324](#)

[Småbruken på marknaden 327](#)

[Bilden av bondgården 334](#)

[Epilog 337](#)

[Litteratur 344](#)

[Litteraturlista 359](#)

[Citat 374](#)

[Illustrationer 376](#)

[Konstnärs- och fotografregister 383](#)

[Sakregister 384](#)